

Bylo pozdní zářijové odpoledne, hustě pršelo a mráz zalézal hluboko pod kůži. Lidé na ulici se choulili do svých kabátů a třásli se zimou. Stál jsem u okna a díval se na ty bezejmenné davy a přemýšlel, jest-li se chvějí skutečně zimou nebo strachem. Psal se totiž rok 1988 a u moci byla stále ještě KSČ. Náhle se prudce otevřeli dveře a do kanceláře vstoupil kolega, který nesl jakousi složku a ukládal ji do registratury. "Copak tady tak osaměle Honzo sedíš? Děje se něco? Nebo myslíš na toho feťáka, který pro pár korun zavraždil svého přítele?" "Myslím si, že on to neudělal," odpověděl jsem Karlovi a zadumaně se na něho zadíval.

Karel si ke mně přisedl a jak bývalo jeho zvykem podal obsažné argumentace, proč se mýlím. " Já vím, ty máš velmi dobrou intuici, jenom že ta ti je teď kamaráde zcela na nic. Tentokrát se jedná o docela jasný případ, kdy byl pachatel chycen téměř při činu."

"No právě." „Co no právě, prosím tě, ty vidíš hlubokou myšlenku tam, kde právě zrovna teď není." „Je to až moc přímočaré, až moc jednoduché, řekl bych." „U těchto lidí žádnou složitost nehledej, ti jsou primitivní jako domorodci na Sumatře," dodal ještě Karel.

„Snad máš pravdu, snad to tentokrát nebude nijak složité." Karel se usmál a řekl ještě před odchodem: „Víš, ale jak bývá složité získat příznání právě u tohoto druhu lidí. To bys to z nich musel vymlátit, nikdy neřeknou to, co potřebujeme vědět, aby nás to dovedlo dál." „Břitva je jen malá ryba, co si na něm vezmem?" „Alespoň na čas zmizí to svinstvo z ulic nemyslíš? Nebo se přetrhne řetěz." Karel se zvedl ze stolu a rozloučil se.

Druhý den ráno, v 9.00 hod. byl první výslech zadrženého narkomana, zloděje a vraha známého pod přezdívkou Břitva. Měl pod sebou několik lidí, kterým dodával zboží a ti ho roznášeli dál, tak, že to zase až tak moc malá ryba nebyla. Snad se skutečně ten řetěz přetrhne, alespoň na okamžik a všichni, co se kolem něho pohybují znejistí.

Byl to takový ten typ, který chodil oblékaný na americký způsob:oblíbené kalhoty měl džíny a zelený kabát. Bylo mu asi dvacet pět, střední postavy, dlouhé, černé a vždy neupravené, špinavé vlasy, nepřilíhající inteligentního vzezření již na první pohled. Bývalo mi špatně z tohoto typu lidí, jenom, když jsem se na ně podíval.

Náčelník svolal všeobecnou poradou a rozdělil nám úkoly, především zdůraznil, že musíme z Břítvy dostat doznání za každou cenu, protože jeho nadřízení jsou již nervózní. Výslech jsem měl vést já, s tím, že ostatní kolegové my průběžně budou dodávat informace a také se se mnou budou střídat. Byla to zdoluhavá a namáhavá práce, vyšetřovaný Břitva na moje dotazy téměř nereagoval a když již jsem z něho něco vydoloval, tak to bylo buď směšné nebo vulgární.

Jeden okamžik jsem zůstal ve vyšetřovně sám a rozhodl jsem se toho využít ve svůj prospěch. Břitva viditelně znervozněl, protože předpokládal, že to je domluvené, avšak byla to k mojí smůle náhoda. Dostal jsem vztek jako snad nikdy předtím v životě a začal ho mlátit hlava nehlava, jako smyslů zbavený. Ani nevím, co to do mne vjelo, kdyby do místnosti nevstoupil náčelník znepokojen hlukem, tak bych ho snad umlátit. „Co to tu proboha provádíte poručíku?" zeptal se vyděšeně nadřízený a chtěl mi zabránit v dalším útoku na zadrženého, ale já jsem ho v nepřičetnosti praštil taky. Teprve, když se dovnitř nahrnuli ostatní kolegové a odtrhli nás od sebe, tak jsem se jakžtakž uklidnil. Jakobych byl v nějaké mlze, nebo jakoby do mě vstoupil nějaký démon a já překvapeně sledoval co dělá s mým tělem.

Odvedli mne do jiné místnosti a zdrželi mne tam na několik hodin, samozřejmě byla celá stanice na nohou a každý se ptal, co se stalo. Když jsem již byl naprosto klidný a zcela jsem se kontroloval, tak si mne zavolal náčelník k sobě a udělil mi důtku. Přijal jsem trest a omluvil se mu, on jenom mávl rukou a propustil mne.

Domníval jsem proto, že tím je celá věc vyřízena, ale nebyla to tak docela pravda. Týden proběhl relativně normálně, kolegové se se mnou bavili jako jindy, jakoby se nic závažného nestalo. Ale

někomu zřejmě ležel Jan Mrázek dlouho v žaludku a teď ucítil příležitost, náčelník mi tvrdil, že on nic svým nadřízeným nehlásil a tak to musel být někdo z oddělení. Rozkaz byl zřejmý, postavení mimo službu a zákaz povýšení na několik let se rovnalo se to praktickému ukončení aktivní služby, protože každý věděl, že jsem se toužil stát detektivem vyššího stupně.

Rozhodl jsem se proto řady policie opustit a stát se obyčejným občanem. Ani jsem se s kolegy nerozloučil a odešel jsem. Zůstal jsem sám, bez prostředků, bez přátel a bez zaměstnání. Nemohl jsem nikde sehnat práci, kamkoliv jsem přišel, tak dříve nebo později přišla moje složka a já byl propuštěn. Nikde nemohli potřebovat bývalého policistu s násilnickými sklony, který by rozvracel socialistickou morálku a mlátil své kolegy. Když jsem konečně objevil podnik, kde bych mohl klidně pracovat, zjistil jsem, že se jedná o službu ve vrátnici.

Protože jsem si však nemohl vybírat, byl jsem nucen toto zaměstnání přijmout. Každým dnem jsem ovšem očekával, že se něco stane, že přijde moje složka a já budu propuštěn, ale nestalo se vůbec nic. Byl jsem z toho dost nervozní a tak jsem jednoho dne zašel za svým nadřízeným a přímo se ho zeptal. On se na mne podíval a pak vyndal ze zásuvky psacího stolu zelené desky, ve kterých byly moje materiály. „Mám ji tady už týden a stále si s ní nevím rady.“ „Jak to?“ zeptal jsem se překvapeně. „To Vaši předchůdci si s tím, respektive se mnou poradili hned.“ „Mně se zdá, že pracujete docela dobře, vám ne? Kolegové si někdy na něco stěžovali?“ „Nevím, myslím, že ne,“ odpověděl jsem. Nechápal jsem, proč by to pro mě dělali. „No tak vidíte,“ řekl a usmál se, pak složku zase vrátil zpět a dodal: „Páni nahoře si myslí, že budeme tancovat, jak oni budou pískat. Ale mně se zdá, že jste docela dobrý člověk. Každý máme nějaký ten vroubek, nikdo není bez poskvrnky.“

To, že jste zmlátil recidivistu, který působil kolem sebe jenom zlo, to bych spíš ocenil. Mám na ty gaunery svůj vlastní názor, já bych poslal do plynu všechny.“ Tím byl hovor ukončen a já jsem v práci zůstal ještě měsíc, potom přišla tzv. sametová revoluce.

Byl jsem v podniku celé dva měsíce, když to vypuklo a já jsem to vítal. Vítal jsem to s otevřenou náručí a s nadšením. Byl jsem naivní, já vím, ale ty první měsíce a týdny jsme tomu věřili všichni. Všichni jsme nějakým způsobem toužili po svobodě. Pro podobně postižené lidi to však byl doslova zázrak, dar z nebes. Následující měsíce jsme doslova hltaly zprávy a kupovali jsme stohy novin a časopisů, jako bychom si chtěli vynahradiť to období, kdy se nedalo téměř nic číst. Když se uvolnila všechna pouta a otevřela vězení, vybídla nová vláda občany ke spolupráci na privatizaci různých podniků a závodů po celé republice.

Příliš dlouho jsem se nerozhodoval a jako jeden z prvních jsem začal s podnikáním. Do svého bývalého zaměstnání jsem se již vrátit nechtěl, nechtěl jsem otevírat staré rány. Veškeré křivdy jsem se snažil zapomenout a díval jsem se spíše do budoucnosti. Uplynulo několik let a já jsem byl docela úspěšným podnikatelem, vlastnil jsem několik obchodů a firem, které působili v rozličných oborech jako například ve výpočetní technice, stavebnictví, realitách, elektronice a mnoha dalších. Podařilo se mi získat úvěr od jedné nejmenované banky za poměrně příznivých podmínek.

Ale, jak se říká, minulosti člověk neunikne, kdyby sebe více chtěl. Nejinak tomu bylo i v mém případě. Začalo to celkem nevině. Jednoho dne za mnou přišel můj bývalý kolega z policejního sboru, Karel Černý. Požádal mě o finanční pomoc, někde se prý dozvěděl, že si mi docela dobře daří. Najít moji adresu nebylo pro něho nic složitějšího. Milerád jsem starému příteli vyhověl. Pro mne to moc velká částka nebyla, ale jemu pomohla dostat se z životní krize. Jeho manželství bylo v troskách, a ze zaměstnání ho také propustili. Pro údajné spojení se zločinem, což však samozřejmě nebyla pravda.

Karel mi vyprávěl, že pracoval na složitějším případě, který se mu téměř podařilo vyřešit, ale který jeho nadřízení smetli ze stolu, protože dosahoval do tzv. „vyšších kruhů“. Propustili ho kvůli

banalitě, prý přechovával kradené počítače a prodával je pod cenou. Z vlastní zkušenosti jsem věděl, že najít proti němu nějaké důkazy nebylo pro vyšetřující orgány nic složitého. V kanceláři jsem mu řekl, že až bude mít práci, tak mi to může začít splácet, že v jeho případě rád počkám. Karel se usmál a poděkoval mi, bylo vidět, že se mu opravdu ulevilo.

Karel mi ten zavolal ještě jednou a pozval mne na panáka. Nejsem ten typ, který by po večerech vysedával po hospodách, ale ze starého přátelství jsem nabídku přijal. Znali jsme ještě z dřívější doby jednu malou, příjemnou hospůdku, která kupodivu ještě existovala. Karel měl celý večer nějakou divnou, melancholickou náladu a neustále hovořil o svém případu a vzpomínal na staré časy. Zdálo se mu, že i když byla špatná doba, že lidé měli k sobě přeci jenom trochu blíž.

„Vždyť každý měl svého špicla," namítal jsem. Karel se odmlčel, aby se napil. „Vím, jak to myslíš. Ale dneska se všechno přepočítává na peníze, každý myslí jenom na sebe a na to, jak si co nejvíce nahrabat. Promiň, tím samozřejmě nemyslím tebe." Karel si opět zhluboka přihnul, potom nesouvisle pokračoval: „Pamatuješ, jak jsme si říkali, kdyby tady byla ta jejich demokracie, to by byly případy. To bychom těm darebákům pěkně šlapaly na paty a nějaká funkce by je nezachránila. A vidíš, jak jsem dopad?" Karel ukončil svůj monolog a smutně se na mě podíval.

Bylo vidět, že už má opravdu dost a tak jsem ho začal přesvědčovat k odchodu. Když se mi podařilo ho přemluvit, že je nejlepší čas odejít, položil mi ještě ruku na rameno a řekl: „Ty jsi jediný kamarád, který mi zbyl. Věříš mi Honzo?," kýval jsem hlavou, že mu rozumím a snažil se ho vyprovodit na ulici. „Jinak to jsou všechno hajzlové, podvodníci a darebáci! Hele kamaráde, co kdybich se na všechno vykašlal a šel dělat k tobě? Přijal by jsi starého kamaráda do party?" Teď už ale doopravdy Karel nevěděl, co říká. Doprovodil jsem ho domů, naštěstí bydlel nedaleko.

Přestože Karel nemluvil souvisle, přesto jedna jeho myšlenka smysl dávala. Totiž, když hovořil o tom, že by nastoupil u mě. Do úspěšně se rozrůstající firmy bych skutečně někoho potřeboval, někoho, na koho bych se mohl spolehnout. A věděl jsem, že Karel velice odpovědný a schopný. Rozhodl jsem se ho po krátké úvaze přijmout. Ale protože jsem věděl, že Karel bude ve styku s ostatními spolupracovníky častěji než-li se mnou, tak jsem na nejbližší poradě navrhl ho přijmout. Společníci s určitými výhradami nakonec souhlasili, ale dali si podmínku, abychom Karla Černého přijali nejprve na zkušební dobu. S tím jsem souhlasil, následující den jsem zavolal Karlovi a oznámil jsem mu stanovisko firmy ohledně jeho přijetí. Karel byl ze začátku překvapený a tvrdil, že si jen dělal legraci a že má rád svoji práci, ale když jsem mu řekl výši jeho platu, tak souhlasil.

Karel se zapracoval docela dobře, postupně dostával stále náročnější úkoly a získal si důvěru téměř všech zaměstnanců. Svůj dluh vůči mně měl již dávno splacený, když jsem mu navrhl stabilní pozici obchodního jednatele. Začal zastupovat společnost při sjednávání zakázek a vyhledávání investičních příležitostí. Moje ostražitost vůči němu polevila a přesně na tento okamžik Karel čekal. Získal už také jakousi právní odpovědnost a tu využil při nejbližší příležitosti.

Když jsem si zpětně přehrával jeho působení u nás, zjišťoval jsem, že postupně krok za krokem šel za svým cílem. Po celou dobu nikdo z nás o jeho vedlejších aktivitách neměl ani tušení. Byl jsem naivní, já vím, ale tehdy na začátku devadesátých let dvacátého století, nebyl nikdo na podobné věci zvyklý. V podnikání panovala tehdy ještě jistá důvěra a radost z toho, že tuhle práci můžeme dělat. Nikdo nezakládá firmu proto, aby ji vzápětí vytuneloval nebo záměrně zlikvidoval. Samozřejmě, že Karel nikdy nebyl ze své práce propuštěn a nikdy na případu z vyšších kruhů nepracoval. Prostě jenom dostal úkol spojit se se mnou a zničit moji firmu. Bylo zatím, jak jsem předpokládal více lidí.

Podobné věci se později stali i jiným podnikatelům. Kanceláře, které kdysi byli plné života, najednou byli zcela opuštěné. Procházel jsem jednotlivé místnosti a připravoval dokumentaci pro exekutory a věřitele. Mohu mluvit o štěstí, že jsem se nedostal do ještě větších potíží. Prodal jsem rodinný dům a uhradil veškeré pohledávky. Ocítl jsem se tak bez prostředků a bez střechy nad hlavou. Rozhodl jsem se, že se vrátím do rodného kraje a rozmyslím si, co budu dělat dál. Můj rodný kraj se nachází na Vysočině, v malé vesničce jménem Polička.

Zde jsem vždy nalézal klid a harmonii a čerpal energii do nového života. Procházel jsem známá místa, dotýkal se stromů a rozmlouval s lidmi. Nikdo se mi neposmíval, že jsem byl neúspěšný v podnikání. Všichni věděli z jakého prostředí jsem vyšel a kolika lidem jsem pomohl. Pouze otec se mne zeptal, co s tím jako chlap hodlám udělat. Celou noc jsem pak přemýšlel, co bych mohl podniknout. Napadlo mne, že bych se mohl pomstít jako hrabě Monte Christo, jenže v moderním provedení. Druhý den ráno, když otec připravoval snídani, tak jsem se na něho usmál a řekl: „Neboj však už něco vymyslíme.“ Zůstal jsem doma ještě nějakou dobu a čekal, až se rozvířená voda trochu usadí.

Bylo zřejmé, že takovýto úkol nemohu zvládnout sám a proto jsem se rozhodl založit sdružení, které by pomáhalo podobně postiženým. Vzpomněl jsem si na Břitvu, věděl jsem, že se v podsvětí velmi dobře vyzná a má zde jakési slovo. Nikoho lepšího jsem neznal. Vrátil jsem se do Prahy a našel si tam skromné ubytování. Břitvu jsem objevil v jeho oblíbeném lokále, ve společnosti několika pochybných existencí. Poznal jsem ho na první pohled a on mne samozřejmě také. Posadil jsem se k jednomu prázdnému stolku a objednal si pití. Několik minut jsem pak Břitva sledoval a já se ho snažil přivolat, ale na moje gesta nereagoval.

Mého zájmu o jeho osobu si povšiml jeden z jeho kumpánů a hned proti mně vystartoval: „Hele, co ty jseš zač, jsi polda? Protože jestli jo, tak jsi narazil poldo!“ Podíval jsem se klidně na něho, jakoby nic neřikal a zeptal se: „Mohl by´ste mi zavolat Břitvu, rád bych s ním hovořil?“ „Ty chceš mluvit s Břitvou a kdo to jako má být?“ Ničemně muž mne opustil a vrátil se k svému příteli. Břitva položil na stůl tágo a pomalu došel až ke mně. „Prý se mnou chceš mluvit poldo.“ „Už nejsem u policie,“ řekl jsem rychle. „Vím, tak co chceš?“ „Můžeme si promluvit, někde jinde.“ „Jistě, ty si potrpíš na diskrétnost. Jako tenkrát, vid’?“ Svěsil jsem hlavu. Neočekával jsem, že to bude tak složité. „Přišel jsem se omluvit a něco vám navrhnout,“ musel jsem začít mluvit přímo, jestli-že jsem chtěl něčeho docílit. Břitva se zvedl od stolku a chtěl odejít, ale sáhl jsem do kapsy a položil na stůl obálku s penězi. „Je tam sto tisíc, jako omluva a nabízím spolupráci.“ Břitva se zarazil. Nejdříve se podíval na obálku a pak na mě, potom opět na obálku a znovu na mě, jakoby se chtěl ujistit, jest-li to myslím vážně. Natáhl ruku po obálce a strčil si ji do kapsy. Pak se ke mně naklonil a řekl: „Ne teď a ne tady, dám ti včas vědět,“ poslední slova už jenom šeptal, aby je nikdo nepovolný nezaslechl.

Tím byla audience u Břitvy ukončena. Ozval se až za několik dní, když už jsem začínal být trochu nervózní. Oznamil mi, že se setkáme v jednom bytě, udal datum a čas. Mezitím jsem se spojil s jednou detektivní kanceláří a nechal si zjistit nějaké informace o Karlovi a jeho společnicích. Detektivové byli překvapeni tím, co zjistili. Moc se jim ten případ rozmotávat nechtělo, protože něco takového v našich podmínkách neočekávali. „Je to moc zajímavý případ,“ řekl mi jejich vedoucí „ale je nad naše možnosti. Obávám se, že bychom na něj nestačili.“ Usmál jsem, podobnou reakci jsem očekával.

Podali mi složku o Karlovi, byla to obsáhlá dokumentace s mnoha fotografiemi a podrobnými údaji o jeho pohybu. Zaplatil jsem a poděkoval za spolupráci. Vedoucí kanceláře se zeptal: „Pane Mrázek, mohli bychom se ještě dnes setkat a popovídat si?“ Odpověděl jsem, že ano, ale neviděl jsem důvod k další schůzce. Muž, jakoby mi četl myšlenky, ale dodal: „Nebudete toho litovat.“